

Kiirgusohu märk

Kiirgusallika tuvastamine on võimalik vaid kiirgusohumärgise või mõõteriista abil.

KIIRGUSALLIKAS - seade, radioaktiivne aine või rajatis, mis on võimeline emitteerima ioniseerivat kiirgust.

KIIRGUSALLIKA KONTEINER – varjestuskonteiner, mida kasutatakse allika ohutuks hoiustamiseks ja transpordiks.

KIIRGUSHÄDAOLUKORD – olukord, millega kaasneb või võib kaasneda oluline radioaktiivse aine sattumine keskkonda või mis võib põhjustada elanikukiirituse piirmäärade ületamise.

KINNINE KIIRGUSALLIKAS – kiirgusallikas, mis asub hermeetilises kaitsekestas ning mille nõuetekohasel kasutamisel on radioaktiivsete ainete pääs keskkonda välistatud.

LAHTINE KIIRGUSALLIKAS – radioaktiivne aine, mis on ilma kaitsekestata.

OMANIKUTA KIIRGUSALLIKAS – regulatiivkontrolli alt välja jääv kiirgusallikas, mis kas pole kunagi kontrolli all olnud või on maha jäetud, kaotatud, varastatud või mõnel muul viisil kontrolli alt välja sattunud (Rahvusvahelise Aatomienergiaagentuuri definitsioon).

Cs-137 sisaldav kiirgusallikas.

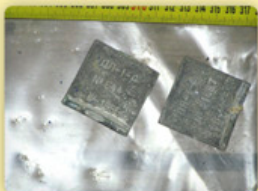
Radioaktiivselt saastunud torude puhastamine.

Kiirgusallika varjestuskonteiner.

Radioaktiivsed kemikaalid.

Co-60 allikad.

Kiirgusallika aktiivsuse määramine.

OMANIKUTA KIIRGUSALLIKAD

AS A.L.A.R.A.-s on loodud valmisolek leitud omanikuta kiirgusallikate kiireks ohututustamiseks.

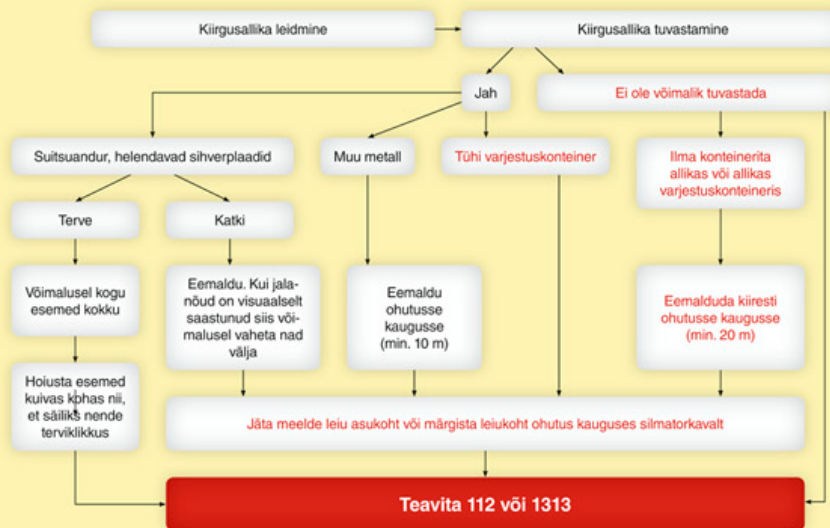
Kiirguskaitse põhiprintsiibid:

AEG – mida lühem kiirgusväljas viibimise aeg, seda madalam doos.

KAUGUS – suurendades kaugust 2 korda väheneb doosikiirus 4 korda.

VARJESTUS – võimalusel varjuda suure tihedusega materjalist eseme/konstruksiooni taha (1 cm pliid = 3 cm betooni = 9 cm mulda = 150 m õhku).

Lühike tegevuskava omanikuta kiirgusallika leidmise korral

Eesti Vabariigi taasiseseisvuse algusaastail nõrgenes oluliselt kontroll riigis leiduvate kiirgusallikate üle. Ettevõtteid erastati koos seal leiduvate kiirgusallikatega, esines ka varjestuskonteinerites allikate vargusi. Lisaks kasutati vanemat tüüpi suitsuandurites ja tarbesemetes (kellad, kompassid) radioaktiivseid isotoope (Am-241, Pu-239, Ra-226) ning pimeduses helendavates värvides Ra-226 ja fosfori segu, mida peetakse tänapäeval inimesele ohtlikuks.

Enamus omanikuta kiirgusallikad on jõudnud AS A.L.A.R.A. poolt hallatavasse radioaktiivsete jäätmete vahetuskorraldusse Paldiskis, kus nende ohutus on tagatud. Siiski tuleb neid aeg-ajalt veel praegugi välja, eeskätt vanametalli või ehitusjäätmete seast ning vahel harva ka loodusest.

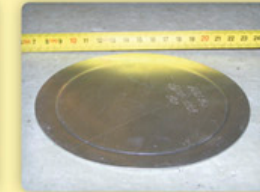
Helenduvat radioaktiivset ainet sisaldav seade.

Kiirgusallikat sisaldav seade.

Kontroll- ja kalibratsiooniallikad.

Kontroll- ja kalibratsiooniallikad.

Pu-239 sisaldav suitsuandur.

Ra-226 sisaldav mõõteriista näidik.

Varjestamata kiirgusallikas.

A.L.A.R.A.
As Low As Reasonably Achievable